VOLKSBUURT MUSEUM

Jaarverslag 2025

INHOUD

TERUGBLIK	3
TENTOONSTELLINGEN	4
ACTIVITEITEN	8
EDUCATIE	10
COLLECTIE	11
ONZE PLAATS IN DE STAD	12
MARKETING EN COMMUNICATIE	13
MEDEWERKERS EN VRIJWILLIGERS	17
HUISVESTING EN DUURZAAMHEID	21
FINANCIEN	22

TERUGBLIK

Het jaar 2025 was voor het Volksbuurtmuseum een jaar van doorontwikkeling en verdieping. Na de heropening en sterke groei in 2024 verschoof de aandacht van opbouw naar het verder uitwerken, versterken en verfijnen van wat in gang was gezet.

De focus lag op het verdiepen van de inhoudelijke programmering, het verbreden en bestendigen van samenwerkingen en het structureel versterken van de organisatie.
Zowel inhoudelijk als organisatorisch werd het fundament verder verstevigd. Tegelijkertijd zijn belangrijke stappen gezet in de voorbereiding op de toekomst, onder meer op het gebied van verduurzaming van het pand, professionalisering van governance en de verdere ontwikkeling van publieksprogrammering en educatie.

TENTOONSTELLINGEN

In 2025 organiseerde het Volksbuurtmuseum vier tijdelijke tentoonstellingen. De tentoonstellingen sluiten aan bij de kern van het museum: het vertellen van persoonlijke verhalen, voortkomend uit en verbonden met Utrechtse volksbuurten, met oog voor maatschappelijke thema's.

IK KOM UIT ONDIEP

Van 21 november 2024 t/m 30 maart 2025

Ik kom uit Ondiep is het verhaal van Jac de Groot. Net als zijn vader houdt Jac van fotograferen. En net als zijn vader groeit hij op in Ondiep. Nu wonen zijn dochter en kleinkinderen in deze Utrechtse wijk, waar verschillende generaties van oudsher dicht bij elkaar leven. De fotocollectie van Jac, met zijn familie als middelpunt, toont dit leven in een volksbuurt door de tijd heen. Op de achtergrond registreert hij ook de verandering in deze oorspronkelijke arbeiderswijk.

Aviva Brouwer en Sanne Sprenger, medebewoners van Ondiep en makers van de tentoonstelling, hebben de wijk van dichtbij zien veranderen. Dat komt niet alleen door het verloop van tijd, maar ook door veranderende ideeën over wonen en samenleven. Met het slopen en vervangen van de kleine en tochtige huisjes, verdwijnt ook langzaam de gemeenschapszin die oude volkswijken kenmerkt.

Daarom hebben zij, net als Jac, vastgelegd wat er nog is voordat het verdwijnt. Aan de hand van zijn foto's en anekdotes hebben zij met fotograaf Tahné Kleijn hedendaagse scènes gemaakt van Jac en zijn familie. Samen vormen zij een eerbetoon aan het kleine en alledaagse van een langzaam verdwijnend fenomeen.

Na de expositie in het Volksbuurtmuseum was de tentoonstelling te zien in het Stadskantoor en de Bibliotheek op de Neude.

DE POT OP!

toen het toilet nog niet gewoon was

Van 10 april t/m 21 september 2025

Dat de porseleinen pot vroeger niet bestond en dat wij in de Romeinse tijd kletsend naast elkaar zaten te poepen, kunnen wij ons niet meer voorstellen. In de vorige eeuw gingen we als we ‘moesten’ naar de plee, de poepdoos of het schijthuis. Dit was niet meer dan een gat in een plank met een emmer eronder en werd in de volksbuurt vaak gedeeld met meerdere gezinnen uit de straat.

In het Utrechtse Wijk C kwam tot 1967 de gemeentereiniging wekelijks langs om poeptonnetjes op te halen. Dit gebeurde met de ‘odeurwagen’, ook wel strontkar, beerwagen of boldootkar genoemd, naar een bekend eau-de-colognemerk.

De komst van riolering heeft grote invloed gehad op onze lichamelijke gezondheid en op onze leefomstandigheden.
In Utrecht zijn de laatste huizen, op de Nieuwegracht, pas in de jaren 80 op de riolering aangesloten waar tot die tijd het afvalwater gewoon in de gracht werd geloosd.

In deze tentoonstelling gingen we terug naar de tijd waarin de riolering nog niet bestond en de mensen zich moest redden zonder de moderne gemakken die we nu zo vanzelfsprekend vinden.

Een plee dat was gewoon een houten ding waar je op kon zitten met een rond gat. En als je dan wat gedaan had in die emmer dan kon je er een ronde houten deksel erop leggen voor de stank. En toen had je ook nog geen closetrollen hoor. Want toen moesten de mensen d’r eigen vroeger met een stuk krantenpapier hun poeperd schoonmaken.
Piet van Veenendaal, geboren in 1920.

QUEER UTRECHT STORIES
de Utrechtse lhbtqia+-geschiedenis

Van 2 oktober t/m 2 november 2025

De tentoonstelling Queer Utrecht Stories nam je mee door vier eeuwen Utrechtse queer geschiedenis. De geschiedenis van homoseksuele mannen is zo sterk verweven met de stad Utrecht dat zij eeuwenlang de bijnaam 'Utrechtenaren' kregen. Hoe leefden mensen die niet binnen de heersende normen voor seksualiteit en gender pasten? Hoe vochten zij tegen wettelijke en maatschappelijke discriminatie?

Queer Utrecht Stories is een reizende tentoonstelling die eerder te zien was in het Stadhuis en het Provinciehuis Utrecht en is gemaakt door het vrijwilligersinitiatief Queer U Stories. De tentoonstelling belicht uiteenlopende fragmenten uit de Utrechtse lhbtqia+-geschiedenis. Zo zijn er verhalen over 18e-eeuwse lolhuizen (gelegenheden waar mannen elkaar ontmoetten) en informatie over 20e-eeuwse queer organisaties, zoals de belangenorganisatie COC, jongerenorganisatie PANN en de feministische boekhandel De Heksenkelder. Deze historische fragmenten worden afgewisseld met inspirerende portretten van bekende en minder bekende ‘Utrechtenaren’.

Wandeling Queer City Tour

In de week van het Queer Culture Festival zijn 4 rondleidingen georganiseerd door de binnenstad. Al wandelend hoorde je over historische gebeurtenissen en bijzondere inwoners van de stad.

TUSSEN HIER EN DAAR
verhalen van De emigratie generatie
Van 13 november 2025 t/m 1 maart 2026

De tentoonstelling *Tussen hier en daar* was een samenwerking tussen Stichting De emigratie generatie en het Volksbuurt-museum. De emigratie generatie verzamelt de levensverhalen van mensen die in andere landen geboren zijn, de meesten al lang geleden. Het Volksbuurtmuseum vertelt de verhalen van bewoners die geworteld zijn in een volksbuurt. Het zijn verhalen met verschillende achtergronden, maar ook met veel herkenning. Familie, liefde, werk en eenzaamheid zijn thema's die ons allemaal raken. Samen willen we mensen die niet zo vaak gehoord worden een podium bieden en een stem geven.

In deze tentoonstelling lieten wij zes mensen aan het woord die naar Utrecht zijn gekomen. Waarom zijn zij de reis aan gegaan? En hoe hebben zij het ervaren om een nieuw bestaan op te bouwen in Nederland? Bezoekers ontdekten hun verhalen, ervaarden de verschillen en herkenden wat ons met elkaar verbindt.

ACTIVITEITEN

In 2025 is de publieksprogrammering verder uitgebreid en verdiept, met een duidelijke focus op ontmoeting, verdieping en actieve betrokkenheid van bewoners en bezoekers. Het museum zette sterker in op kleinschalige, inhoudelijke activiteiten die aansluiten bij de tentoonstellingen en bij de leefwereld van de stad. Door ruimte te bieden aan gesprek, muziek, verhalen en gezamenlijke beleving groeide het museum verder uit tot een laagdrempelige ontmoetingsplek, waar bezoekers niet alleen komen kijken, maar ook deelnemen en met elkaar in gesprek gaan.

PUBLIEKSAVONDEN

Publieksavonden bij *Ik kom uit Ondiep*

In aansluiting op de tentoonstelling *Ik kom uit Ondiep* organiseerde het Volksbuurtmuseum in het voorjaar van 2025 een reeks publieksavonden onder de titel *Duik dieper in Ondiep*. Deze avonden boden ruimte voor verdieping, herkenning en gesprek en brachten bewoners, makers en onderzoekers samen rond de geschiedenis en het heden van de wijk. De reeks startte met de avond *Opgroeien in Ondiep* in de jaren vijftig en zestig, gepresenteerd door journalist Ton van den Berg. Samen met diverse gasten nam hij het publiek mee langs herkenbare plekken en herinneringen uit de wijk, ondersteund door oude luchtfoto's en virtuele wandelingen.

Vervolgens vond de avond *De media en Ondiep* plaats. Ton van den Berg ging in gesprek met Bert van Lienden, redacteur en presentator van Ondiep TV. Aan de hand van fragmenten werd besproken hoe Ondiep door de jaren heen in de media is neergezet en hoe bewoners zich daarin herkennen. Onderwerpen als buurtfeesten, ondernemerschap, gezondheid, sport en persoonlijke herinneringen kwamen uitgebreid aan bod. De reeks werd afgesloten met de avond *Saamhorigheid en buurtcontact*. Anne Grandiek, stagiair bij het Volksbuurtmuseum en student Sociale Geografie en Planologie aan de Universiteit Utrecht, presenteerde haar onderzoek naar sociale cohesie in Ondiep. Haar bevindingen werden aangevuld met een gastcollege van docenten van de Universiteit Utrecht, waarin veranderingen in de wijk in een bredere context werden geplaatst.

De publieksavonden werden goed bezocht en versterkten de verbinding tussen de tentoonstelling, de wijk en het publiek. Ze onderstreepten de rol van het museum als plek voor ontmoeting, uitwisseling en het delen van verhalen.
Daarnaast organiseerde het Volksbuurtmuseum in 2025 meerdere publieksavonden rond de geschiedenis, muziek en beleving van de stad en de wijk. Tijdens de publieksavond *De Tweede Wereld-oorlog in Wijk C* belichtte journalist Ton van den Berg aan de hand van foto's en herinneringen verhalen van voormalige bewoners, waarbij zowel verzet en collaboratie als het lot van Joodse bewoners en de bevrijding aan bod kwamen.

De avond *Verhalen uit Wijk C* bood ruimte aan persoonlijke herinneringen en anekdotes van Peter Gieling, die met familie- en wijkfoto's het dagelijks leven van vroeger tot leven bracht.

Ook vond tweemaal een *Kleintje Meezingerij* plaats, waarbij bezoekers onder begeleiding van professionele accordeonisten samen bekende Nederlandstalige liedjes zongen.

Tot slot verzorgde de band *BRES* een muzikale avond met luisterliedjes over Utrecht. Het programma riep gevoelens van herkenning en verbondenheid op en liet zien hoe muziek kan bijdragen aan het vertellen van stadsgeschiedenis.

RONDLEIDINGEN

In 2025 bleef het aanbieden van rondleidingen een vast onderdeel van het publieksaanbod. Maandelijks werden reguliere instaprondleidingen aangeboden en daarnaast konden groepen rondleidingen op maat boeken. In aansluiting op de tentoonstelling Queer Utrecht Stories werden tijdens het Queer Culture Festival meerdere stadswandelingen georganiseerd, waarin historische gebeurtenissen en bijzondere inwoners van Utrecht centraal stonden.

UTRECHT MUSEUMDAG

Het Volksbuurtmuseum werkt mee aan Utrecht Museumdag. Gedurende het eerste half jaar bezochten bewoners van diverse zorglocaties het museum in kleine groepen. De bezoeken werden begeleid door extra vrijwilligers vanuit het museum. De ervaringen uit eerdere jaren onderstreepten het belang van herkenbare thema's voor deze doelgroep. Voor de museumkoffer die binnen zorglocaties wordt gebruikt, waarbij de bewoners worden bezocht door een museumdocent, leverde het museum opnieuw een object aan. Het thema voor 2025 was *Op reis!*.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Elke dinsdagochtend vindt in het museum een koffie-uurtje plaats. Deze ontmoetingsochtend vindt zijn oorsprong in het buurthuis en wordt bezocht door een kleine groep oud-bewoners van Wijk C. In 2025 is ingezet op het uitbreiden van dit koffie-uurtje. Samen met buurtbewoners is gewerkt aan een hernieuwde opzet en door middel van flyers in Wijk C zijn bewoners actief uitgenodigd om aan te schuiven voor een kop koffie en ontmoeting.

Begin februari namen we deel aan Museumnacht Kids Utrecht. Ongeveer 150 kinderen van 4 tot en met 12 jaar bezochten samen met hun (groot)ouders het museum. Zij namen deel aan korte rondleidingen, demonstraties van de was, spellen op de binnenplaats en luisterden naar verhalen die kinderacteurs Tibbe en Cathelijne vertolkten als Jantje en Wiesje. Livemuziek van accordeonspelers zorgde voor een levendige en plezierige sfeer.

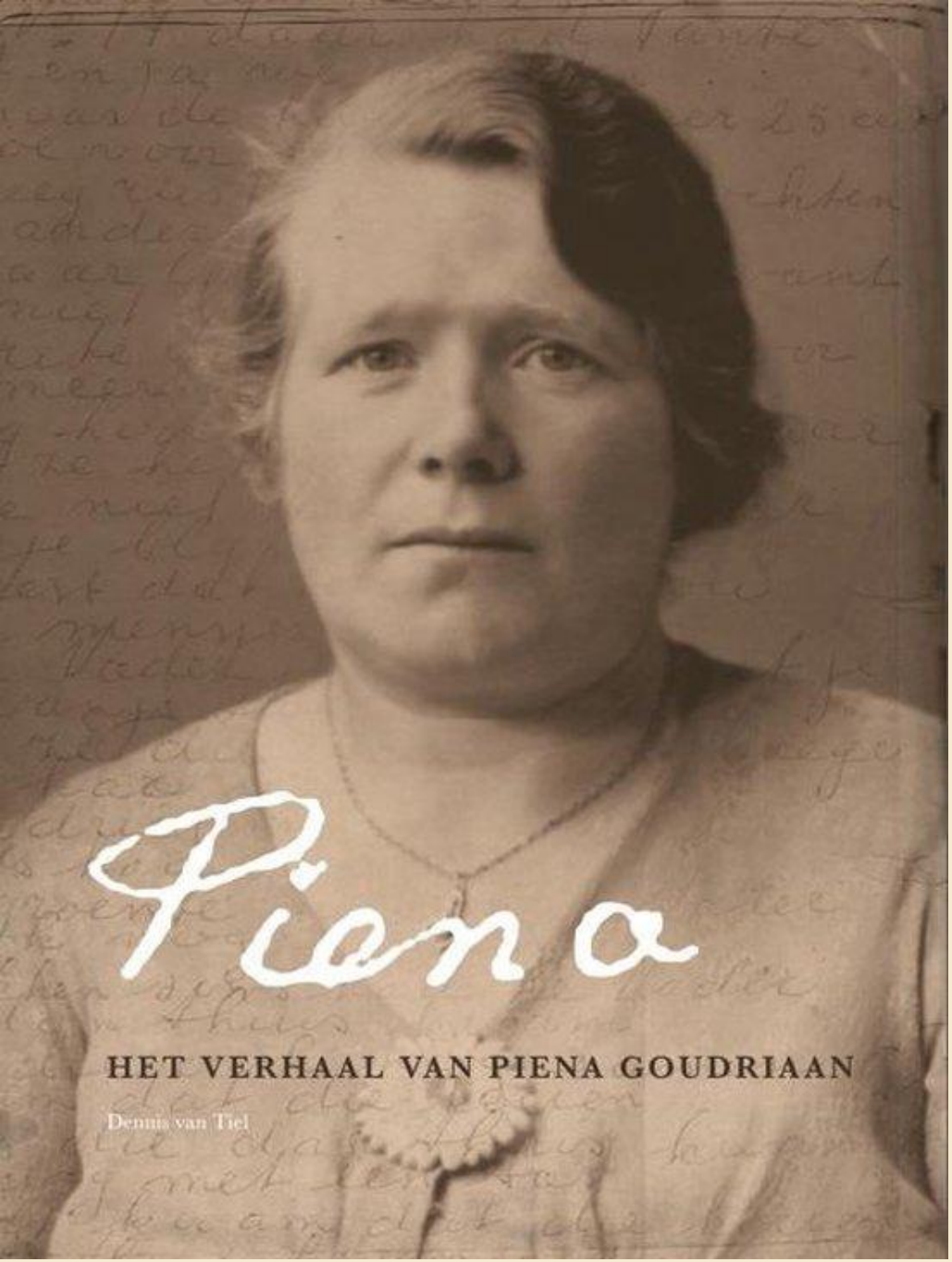

In het Bartholomeus Gasthuis gaven we een presentatie, gebaseerd op het dagboek van Piena Goudriaan (1902–1996). Zij begon haar herinneringen op te schrijven op tachtigjarige leeftijd. Het verhaal start in de Utrechtse volksbuurt Wijk C, waar zij opgroeide, en volgt haar leven over een periode van veertig jaar. Foto's en enkele objecten ondersteunden deze presentatie.

Er is gewerkt aan de ontwikkeling van een audiotour waarbij de fictieve familie De Jong, die bezoekers in het museum volgen, hen ook buiten het museum meeneemt. Via een podwalk wordt het verhaal voortgezet in de wijk, waarin grote en kleine verhalen uit het dagelijkse leven in een Utrechtse volksbuurt centraal staan. De lancering van de audiotour was aanvankelijk gepland voorafgaand aan de tijdelijke sluiting van het museum in verband met de verduurzaming van het pand. Omdat deze sluiting is uitgesteld, is ook de introductie van de audiotour doorgeschoven naar 2026.

EDUCATIE

ONDERWIJS

Het museum kende in 2025 een sterke groei in het aantal onderwijsgroepen. Scholen weten het Volksbuurtmuseum steeds beter te vinden en keren regelmatig terug. In totaal bezochten 1.674 leerlingen en studenten het museum. Daarvan waren 663 basisschoolleerlingen (40%). Het aandeel leerlingen uit het voortgezet onderwijs (408, 24%) en met name het mbo (578, 35%) nam verder toe. Daarnaast bezochten 25 pabo-studenten het museum, met wie gesprekken werden gevoerd over cultuuronderwijs en hun toekomstige rol als leerkracht.

Voor het basisonderwijs biedt het museum programma's voor onder-, midden- en bovenbouw. De inzet van meerdere museumdocenten per klas maakt persoonlijke aandacht en interactie mogelijk, wat door scholen sterk wordt gewaardeerd. Leerlingen maken kennis met het dagelijks leven in een volksbuurt van honderd jaar geleden en reflecteren op overeenkomsten en verschillen met hun eigen leefwereld.

Voor het voortgezet onderwijs worden programma's in overleg met docenten samengesteld. Zo bezoeken eerstejaars van het Christelijk Gymnasium Utrecht het museum jaarlijks in het kader van hun smartlappenproject, waarbij ook de omgeving van het museum wordt betrokken. Vmbo-leerlingen uit Maartensdijk bezochten het museum vanuit de vakken geschiedenis en aardrijkskunde.

Opvallend is de bereidheid van mbo-opleidingen om van ver naar Utrecht te reizen. Studenten uit onder meer Breda, Eindhoven, Zwolle en Doetinchem bezochten het museum, vaak in het kader van het vak of thema burgerschap.

EDUCATIE

De kinderroute die in 2024 werd ontwikkeld voor kinderen vanaf 8 jaar sloot in de praktijk minder goed aan bij de verwachtingen en wensen van bezoekers. Daarom is eind 2025 gewerkt aan een verbeterde versie, die in 2026 in gebruik zal worden genomen. In deze route maken kinderen kennis met de verhalen van de personages Jantje en Wiesje en worden zij uitgenodigd hun leven te vergelijken met dat van de personages in het museum.

Voor kinderen van 4 tot en met 8 jaar is een kwartetspel met speurkaart ontwikkeld. Deze helpt jonge bezoekers hun weg door het museum te vinden en richt zich op verhalen en objecten die aansluiten bij hun belevingswereld. Na afloop wordt het spel regelmatig samen met (groot)ouders gespeeld in de ontvangstruimte.

COLLECTIE

De collectie bestaat uit archieven, beeldmateriaal, audiovisuele bronnen en objecten die samen het leven in de Utrechtse volksbuurten vastleggen. In 2025 is verder gewerkt aan het ordenen, beschrijven en toegankelijk maken van deze collectie, grotendeels dankzij de inzet van vrijwilligers. Er zijn nieuwe vrijwilligers ingewerkt in het beschrijven en beheren van de collectie. Daarbij is aandacht besteed aan het werken met het registratiesysteem en aan een gedeelde werkwijze.

Een belangrijke stap was de afronding en publicatie van meerdere inventarissen, waaronder het archief van het Wijk C Komitee en verschillende kleinere wijkarchieven. Daarnaast is de inventarisatie van losse aanwinsten en verzamelingen afgerond. Ook is verder gewerkt aan het beschrijven van archiefmateriaal van het Volksbuurtmuseum zelf, zoals documentatie over eerdere tentoonstellingen en activiteiten.

Op het gebied van beeldmateriaal is veel voortgang geboekt. Niet-geregistreerd digitaal beeldmateriaal is verwerkt en toegevoegd aan bestaande toegangen. Via de beeldbank van Het Utrechts Archief zijn inmiddels circa 12.500 afbeeldingen uit de collectie beschikbaar, waaronder originele foto's, reproducties, dia's en prentbriefkaarten. De totale beeldcollectie wordt geschat op 25.000 tot 30.000 afbeeldingen, waarvan een deel nog verdere bewerking vraagt.

Ook de audiovisuele collectie is verder beschreven en voorbereid op publicatie. Tegelijkertijd is duidelijk geworden dat de omgang met digitaal geboren materiaal vraagt om duidelijke afspraken en een vaste werkwijze voor opslag en beheer.

EEN BIJZONDERE AANWINST

Een bijzondere aanwinst voor de collectie is de klok uit de sportzaak van Henk Temming. Temming was een bekende Utrechtse ondernemer en speelde als voetballer in het DOS-landskampioenselftal van 1958. Jarenlang was zijn winkel, Sporthuis Henk Temming in de Sint Jacobsstraat, een vertrouwd adres voor voetballend Utrecht. Na het overlijden van Temming in 2018 en de sluiting van de winkel in 2019 bleef de natuurstenen klok in de familie. In 2025 werd de klok door zijn kleindochter geschonken aan het Volksbuurtmuseum en toegevoegd aan de collectie.

ONZE PLAATS IN DE STAD

De positie van het Volksbuurtmuseum binnen het Utrechtse netwerk werd in 2025 verder versterkt. Het museum werd niet alleen goed bezocht door publiek, maar wist ook steeds vaker andere organisaties aan zich te binden. Zowel culturele instellingen als organisaties uit het welzijnswerk wisten het museum te vinden. Collega's van andere Utrechtse musea brachten na de vernieuwing een bezoek, wat bijdroeg aan het verdiepen van bestaande contacten.

Ook organisaties die zich bezighouden met volkshuisvesting bezochten het museum, waaronder het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de afdeling Ruimte en Mobiliteit van de gemeente Utrecht en WoonIn. Daarnaast vonden activiteiten zoals de ledenborrel van Oud-Utrecht en bezoeken van studenten van de internationale Summerschool opnieuw plaats in het museum.

We werkten mee aan het filmproject *Beeldprikkels*, een initiatief van Stichting Caligari. Binnen dit project worden films en een bijbehorende foto-expositie ontwikkeld rond herkenbare Utrechtse thema's, met als doel het stimuleren van herkenning en herinneringen bij bewoners van woonzorgcentra. De film *Me Stadsie*, over typisch Utrechtse onderwerpen, werd vertoond bij diverse woonzorgorganisaties, waaronder AxionContinu, Vecht en IJssel, Careyn en het Bartholomeus Gasthuis. De films en materialen blijven beschikbaar bij de woonzorgorganisaties en worden ingezet als reizende presentatie.

Met Atay Atelier zijn verkennende gesprekken gevoerd en een start gemaakt met een concept projectplan voor *Een homage aan de volksbuurt* (werktitel). Een gezamenlijk georganiseerde expositie brengt de menselijke verhalen van Overvecht en Kanaleneiland in beeld door middel van een krachtige en authentieke fotoserie. Mede door een kunstproject van Atay Atelier in Marokko en het vertrek van Lysette als directeur, wordt het project in 2026 verder uitgewerkt.

Het museum nam actief deel aan stedelijke en provinciale netwerken, waaronder de halfjaarlijkse themabijeenkomsten van de Stichting Utrechtse Musea en het netwerk Streekmusea van de Provincie Utrecht. In dit kader adviseerde het Volksbuurtmuseum Museum Vreeswijk, op verzoek van de provincie, over vernieuwing en fondsenwerving.

MARKETING EN COMMUNICATIE

BEZOEKERSAANTALLEN

Het museum ontving in 2025 in totaal 17.688 bezoekers, waarvan 9.764 in het bezit waren van een Museumkaart. In de schoolvakanties kwamen relatief veel gezinnen met kinderen naar het museum. In het voorjaar en de zomerperiode bestond het publiek daarnaast voor een belangrijk deel uit toeristen. Vanaf de zomer werd bijgehouden waar bezoekers vandaan kwamen. Het museum ontving gasten uit diverse landen, waaronder Italië, Frankrijk, Duitsland, Engeland, de Verenigde Staten, Canada, Japan, Australië en Indonesië. De meertalige audiotour ondersteunde de toegankelijkheid voor dit internationale publiek.

COMMUNICATIEMIDDELEN

Het museum zet verschillende communicatiemiddelen in om zichtbaarheid en publieksbereik te vergroten. De website en sociale media speelden daarbij een centrale rol. Via Facebook en Instagram werd regelmatig informatie gedeeld over tentoonstellingen, publieksactiviteiten en de collectie. Daarnaast kregen tentoonstellingen en activiteiten aandacht in lokale en landelijke media, waaronder DUIC, VAR NWS, AD Magazine (Mezza), RTV Utrecht en NOS.nl. Het museum was ook meerdere keren te horen op de radio, onder meer bij Radio M, NPO Klassiek, Omroep MAX en Radio 538.

» Expositie vertelt het verhaal van schijthuizen

‘Je kan de pot op!’

Letterlijk.

We gebruiken vandaag de dag liefst drielaags comfortabel toiletpapier, maar vroeger had je nog geen closetrollen. „Toen moesten de mensen d’r eigen met een stuk krantenpapier hun poeperd schoonmaken.”

en poepdozen in volksbuurt Wijk C

Social Media

De socialmediakanalen van het Volksbuurtmuseum bleven ook in 2025 groeien, zowel in bereik als in aantal volgers. Facebook en Instagram vormen de belangrijkste socialmediakanalen van het museum. Gedurende het jaar werd hier meerdere keren per week content geplaatst over tentoonstellingen, publieksactiviteiten en de collectie. Eind 2025 telde het museum 2.023 volgers op Facebook en 1.405 volgers op Instagram. Daarmee zette de groei van de socialmediakanalen zich ook in 2025 voort.

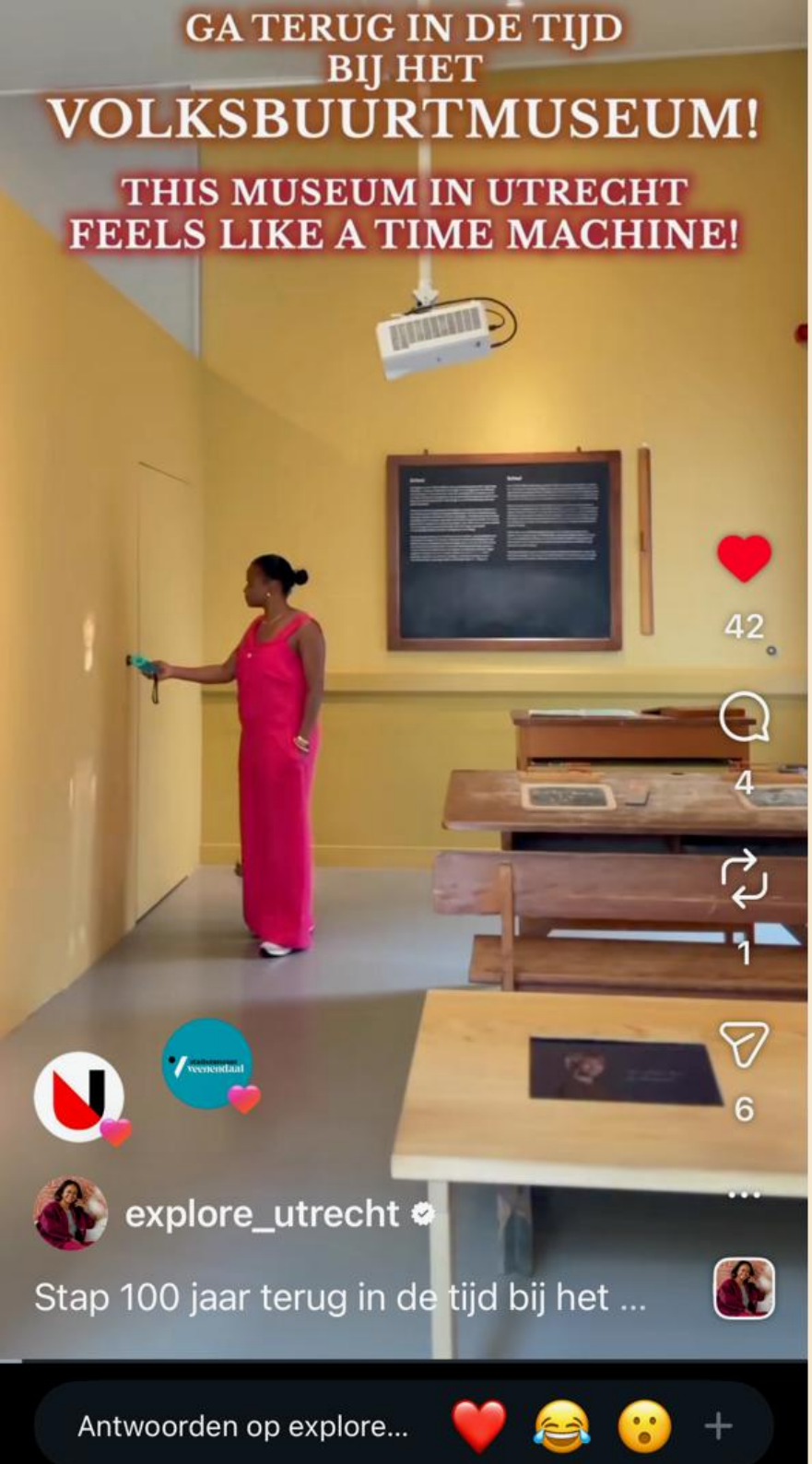

Nieuwsbrief

Er werden vier nieuwsbrieven verstuurd naar in totaal 1.149 ontvangers. Van deze groep hebben 577 mensen zich via de website ingeschreven voor de nieuwsbrief. Net als in voorgaande jaren bleken de nieuwsbrieven goed gelezen te worden, met een bovengemiddelde open rate.

Samenwerking en campagnes

We werkten samen met verschillende partners om het publieksbereik te vergroten. Daarbij werd onder meer gebruikgemaakt van samenwerkingen met lokale influencers en online platforms, zoals Explore Utrecht, die het museum onder de aandacht brachten bij een nieuw en breder publiek. Daarnaast werd samengewerkt met platforms als Kidsproof Utrecht en Bier en Appelsap om gezinnen te bereiken.

MEDEWERKERS EN VRIJWILLIGERS

Het Volksbuurtmuseum had in 2025 een directeur in dienst voor 0,8 fte, Lysette Jansen. Zij is verantwoordelijk voor de professionele bedrijfsvoering en de aansturing van medewerkers en vrijwilligers. Daarnaast was Christel Schatorjé voor 0,8 fte in dienst als coördinator operationele zaken & communicatie. Beide arbeidsovereenkomsten zijn aangegaan voor onbepaalde tijd.
Voor gemiddeld acht uur per week was Enzo Vredegoor als medewerker Educatie op zzp-basis actief. De financiële administratie werd uitgevoerd door zelfstandig administrateur Marietje Geverink, voor circa acht uur per maand.

STAGIAIRES

Ook dit jaar werkte het museum weer met stagiairs. Anne Grandiek, student Sociale Geografie en Planologie aan de Universiteit Utrecht, deed onderzoek naar saamhorigheid en buurtcontact in de wijk Ondiep. Haar onderzoek resulteerde in een publicatie en werd gepresenteerd tijdens een publieksavond, in aansluiting op de tentoonstelling *Ik kom uit Ondiep*.
Maria Backer en Catlin Huizinga liepen stage bij het museum vanuit de masteropleiding Cultuurgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht. Zij werkten samen aan de tentoonstelling *Tussen hier en daar – verhalen van de emigratie generatie*, in samenwerking met Stichting De Emigratie Generatie. In dit kader voerden zij onder meer interviews en droegen zij bij aan de inhoudelijke totstandkoming van de tentoonstelling.

VRIJWILLIGERS

We werken met een breed team van vrijwilligers die actief zijn binnen verschillende onderdelen van de organisatie, waaronder publieksontvangst, educatie, tentoonstellingen, publieksprogrammering en collectiebeheer.
Gedurende het jaar was er sprake van instroom en uitstroom, maar een heel groot deel van de vrijwilligers is al langere tijd betrokken bij het museum. Deze continuïteit zorgt voor kennisbehoud en draagt bij aan de kwaliteit van de dagelijkse werkzaamheden.
De inzet van vrijwilligers maakt het mogelijk het museum open te houden, activiteiten te organiseren en de collectie te beheren. Daarmee vormen zij een vast en essentieel onderdeel van de organisatie.

VRIJWILLIGERSBELEID

De begeleiding van vrijwilligers krijgt binnen het Volksbuurtmuseum structureel aandacht. De vrijwilligerscoördinator zorgt ervoor dat nieuwe vrijwilligers tijdig beschikken over de benodigde documenten en houdt deze actueel. Daarnaast wordt regelmatig contact onderhouden met vrijwilligers om te bespreken hoe zij hun werkzaamheden ervaren, met oog voor zowel het functioneren binnen de organisatie als persoonlijke omstandigheden.

Het museum hecht groot belang aan een veilige en respectvolle werkomgeving. Naast de bestaande gedragscode is eind 2024 een overeenkomst gesloten met een externe vertrouwenspersoon van de Sesam Academie, om zorgvuldige omgang met eventuele meldingen te waarborgen. Ook in 2025 werd een BHV-training georganiseerd voor publieksmedewerkers.

Het jaar 2025 werd afgesloten met 74 medewerkers en vrijwilligers.

Nieuwkomers in 2024 bij verschillende clusters

9 Publieksmedewerkers
6 bij Educatie
2 bij Tentoonstellingen
2 bij Publieksprogrammering
1 bij Technische dienst, Tuinonderhoud

Wisselingen in 2025

20 nieuwe medewerkers/vrijwilligers
16 vertrokken medewerkers/vrijwilligers (3 nieuwe vrijwilligers zijn dit jaar ook weer vertrokken

Verblijfsduur medewerkers/vrijwilligers

< 1 jaar: 13
1-5 jaar: 41
6-10 jaar: 14
11-15 jaar: 5
> 15 jaar: 1

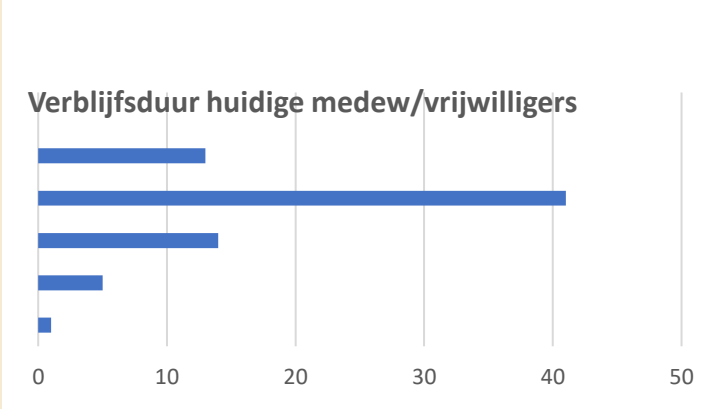

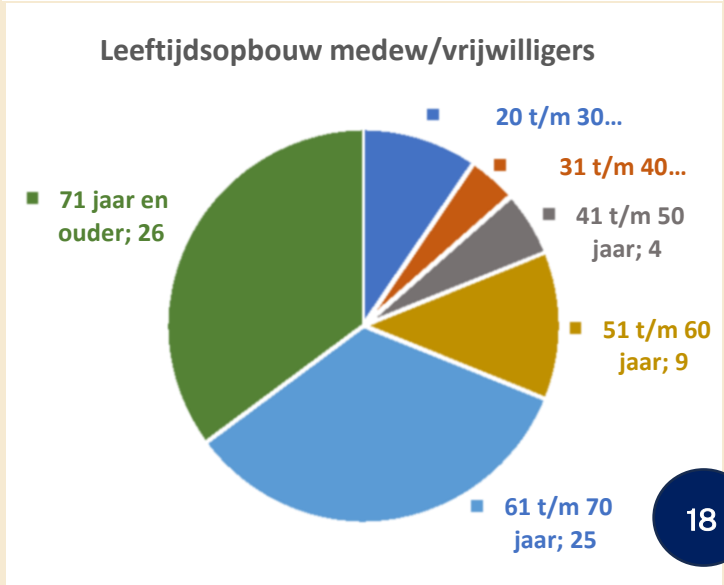

De buurtvereeniging „Oranje-Nassau", Predikheerenstraat en omgeving, gaf onlangs in verband met haar twintigjarig bestaan een feestavond voor haar leden. Toen werd tevens de oprichter de heer B. F. Voituron, gehuldigd.

SAMENSTELLING BESTUUR

Het bestuur bestond in 2025 uit:
Ria Koppejan, voorzitter
Martina van den Dool
Hans Kuperus
Stan van Zadelhof

In het afgelopen jaar heeft het bestuur de stap gezet om het bestuur statutair te wijzigen in een Raad van Toezicht. Daarbij is ook vanzelfsprekende de omzetting gelegaliseerd van directeur naar directeur-bestuurder. De WBTR en het advies van de Raad voor cultuur over toezicht in de culturele sector zijn hierbij als uitgangspunt genomen. De heer Dick de Jong, voormalig voorzitter van Oud-Utrecht completeert de Raad van Toezicht vanaf 1 januari 2026.

De Raad heeft zesmaal vergaderd. Belangrijke thema's voor het museum, zoals publieksprogrammering, fondsenwerving, collectiebeheer en diversiteit zijn geagendeerd. Deze onderwerpen zullen ook in 2026 weer op de agenda staan. De adviesrol van de leden van de Raad wordt gewaardeerd binnen de organisatie. Samen met de financiële verantwoording wordt er jaarlijks een risicoanalyse uitgevoerd. Ook vindt er een interne evaluatie plaats van het functioneren van de Raad.

De Raad heeft in november een vacature gesteld voor een nieuwe directeur-bestuurder wegens het vertrek van de huidige directeur. Na een selectieprocedure heeft de Raad Lieve Baetens per 16 februari 2026 aangesteld.

Expertise en aandachtsgebieden leden Raad van Toezicht

Ria Koppejan, voorzitter: Governance en (verander)management
Hans Kuperus: Gemeentelijk netwerk, historisch perspectief
Martina van den Dool: Financiën en personeelszaken
Stan van Zadelhof: Bedrijfsvoering en extra inkomsten
Dick de Jong: Utrechts erfgoed en citymarketing

Andere functies

Ria Koppejan, voorzitter: Lid rvt NFK, secretaris Vereniging De Utrechtse werfkelders
Hans Kuperus: bestuurslid St. Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht, vice-voorzitter Stichting Rood Noot, Lid Raad van Advies St. Dutch Harpfestival
Martina van den Dool: Verenigingsmanager bij MOS, Ledenraad Amnesty
Stan van Zadelhof: Hoofd bedrijfsvoering Museum Speelklok,
Dick de Jong: Brandaris Placemarketing, Redactieraad Utrecht Time Machine, bestuur Steunfonds Oud-Utrecht

Rooster van benoeming en aftreden

	Benoeming	1e termijn	2e termijn
Hans Kuperus	2019	2022	2026
Stan van Zadelhoff	2021	2024	2028
Martina van den Dool	2023	2027	2031
Ria Koppejan	2024	2028	2032
Dick de Jong	2026	2030	2034

HUISVESTING EN DUURZAAMHEID

Het gebouw aan de Waterstraat vormt het hart van onze activiteiten en biedt de ruimte voor de collectie en interactie met bezoekers.

In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de verduurzaming van het pand. In samenwerking met de vastgoedbeheerder hebben we diverse verduurzamingsopties onderzocht. Er wordt gewerkt aan de installatie van dubbel glas om de energie-efficiëntie te verhogen en er worden isolatiemaatregelen getroffen om het warmteverlies te beperken. Tevens worden er zonnepanelen geplaatst, wat bijdraagt aan een duurzamer energieverbruik. Een warmtepomp wordt geïnstalleerd voor energiezuinige verwarming en koeling en het ventilatiesysteem wordt aangepast aan de laatste standaarden. Ook wordt de elektriciteitsaansluiting versterkt om te voldoen aan de verduurzamingsvereisten en om de toekomstige energiebehoefte van het museum te kunnen ondersteunen.
De voorbereidingen voor deze verduurzaming zijn een belangrijke stap richting een toekomstbestendig en duurzaam museum. Het project is door de aannemer echter twee keer uitgesteld en staat nu gepland voor juni 2026. In overleg worden de werkzaamheden zodanig gepland dat de overlast voor de bedrijfsvoering van het museum minimaal is.

ONTZORGINGSPROGRAMMA PROVINCIE

Het Volksbuurtmuseum neemt deel aan het Ontzorgings-programma Cultureel Maatschappelijk Vastgoed (Plus) van de Provincie Utrecht. In dit traject worden 25 culturele instellingen begeleid bij het verduurzamen van hun organisatie en huisvesting. Omdat het pand al in een apart traject wordt aangepakt, ligt de focus voor het museum op verdere verduurzaming van de organisatie zelf.

FINANCIËN

In de financiële jaarrekening geven wij een overzicht van de baten en lasten in 2025. Financieel was 2025 voor het museum een evenwichtig jaar. De begroting van 2025 is in grote lijnen gerealiseerd. Daarbij valt op dat met name de inkomsten uit entree fors hoger uit zijn gevallen dan begroot (€ 81.339, ten opzichte van het begrote bedrag van € 55.000,-). Ook ten opzichte van de realisatie van 2024 is er een stijging van ruim 10% gerealiseerd (2024: € 71.959,-). Dit verschil komt omdat de verduurzaming van het pand door de gemeente eigenlijk gepland stond in 2025. In verband met de bijbehorende sluiting tijdens de verduurzaming zijn we uitgegaan van minder inkomsten uit entree. Dit is ook terug zien in de rest van de baten.

Aan de batenkant zien we dat de inkomsten uit entree, rondleidingen en verhuur & educatie zijn gestegen ten opzichte van 2024. De inkomsten uit horeca, donateurs en verkoop uit de winkel zijn achtergebleven ten opzichte van 2024, maar hoger uitgevallen dan begroot. De verhouding tussen eigen inkomsten en subsidie is daardoor stabiel gebleven. Het museum heeft in 2025 ook een legaat ontvangen van €16.733,-, dat bestemd is voor de collectie. In 2026 zal nagedacht worden over hoe het legaat vorm kan krijgen in een projectplan voor de collectie.

Aan de lastenkant zien we dat de loonkosten zijn gestegen. Dat komt mede door het feit dat het museum de museum-CAO volgt (de totale loonsom was begroot op € 140.526,- en is daadwerkelijk uitgekomen op € 144.577,-). De huur is verhoogd ten opzichte van 2024, toch zijn de kosten voor de huisvestiging lager uitgevallen dan begroot.

De schoonmaakkosten zijn gestegen, gezien het bezoekersaantal stijgt en er daardoor ook meer schoonmaak nodig is. Een aantal posten in het financieel jaarverslag is hoger uitgekomen dan begroot. Het gaat hierbij vooral om organisatiekosten, tentoonstellings- en projectkosten. Deze afwijkingen worden verklaard doordat deze posten lager zijn gehouden in verband met de verduurzaming. Tegelijkertijd is de zomertentoonstelling wat hoger uitgevallen qua kosten en drukwerk en is de tentoonstelling Queer Utrecht Stories extra toegevoegd. Wegens de korte periode dat deze tentoonstelling stond zijn daar geen fondsen voor aangevraagd.

Een gezonde reserve blijft noodzakelijk om onvoorziene kosten op te vangen en ruimte te houden voor toekomstige investeringen. Voor 2026 blijft het van belang om scherp te blijven op personeelslasten bestaande uit vaste formatie en inhuur. Dat is percentueel de grootste post. Investeren in de verdere professionalisering van het museum zal wellicht leiden tot hogere personeelskosten. Tevens zullen we vanwege de verduurzamingsplannen door de Utrechtse Vastgoed Organisatie aan ons pand, te maken krijgen met een tijdelijke sluiting met de duur van een maand. Deze sluiting stond voor 2025 gepland, maar met ons is door de Gemeente Utrecht medegedeeld dat deze sluiting door externe factoren uitgesteld moet worden naar een nader te bepalen moment in 2026. Dit maakt dat een ruime reserve noodzakelijk is.